

Heerlen

De heer F.W.S. Daamen
Alhier

Heerlen, 6 juni 2023

Registratienummer:
BWV-23002541

Onderwerp
Beantwoording vragen ex. art. 33 RvO.

Geachte heer Daamen,

Op 24 april 2023 heeft u vragen gesteld inzake onduidelijkheid i.v.m. wijziging toepassing beleidsregels gemeente Heerlen m.b.t. gastouderopvang?. Aangezien deze vragen niet binnen de daarvoor gestelde termijn beantwoord konden worden, heeft u op 24 mei 2023 een uitstelbericht ontvangen. Onderstaand treft u nu de antwoorden op uw vragen aan.

Allereerst is van belang om voorop te stellen dat er geen sprake is van een gewijzigd beleid dan wel van gewijzigde bestemmingsplannen.

Een bestemmingsplan bevat gemeentelijke regelgeving die iedereen bindt. Voor het grondgebied van de gemeente Heerlen gelden verschillende bestemmingsplannen. Ieder bestemmingsplan heeft zijn eigen regels. Die regels geven aan wat er is toegestaan op een bepaald perceel aan gebruik en aan bebouwing. Bij een voorgenomen gebruik of bebouwing moet altijd gekeken worden of dit is toegestaan volgens het bestemmingsplan. Dat geldt ook voor het ontplooiën van bedrijfsmatige activiteiten, zoals een gastouderopvang. De voorwaarde dat getoetst moet worden aan een bestemmingsplan is een juridische voorwaarde. Die juridische voorwaarde is er altijd al geweest. Het is dus geen extra voorwaarde die de gemeente onlangs heeft opgelegd of bij nader inzien ineens handhaaft.

Een consumentverzorgende bedrijfsactiviteit zoals gastouderopvang past niet binnen de geldende woonbestemming in een bestemmingsplan waardoor er in de praktijk een omgevingsvergunning nodig is voor het afwijken van het bestemmingsplan.

Die omgevingsvergunning staat los van de landelijke regelgeving in het kader van de Wet Kinderopvang. Op grond van die wet is het noodzakelijk dat iedere kinderopvang zich registreert door middel van een aanvraag tot exploitatie bij de gemeente. Wanneer de gemeente de exploitatievergunning verleend wordt de gastouderopvang geregistreerd in het Landelijk Register Kinderopvang (LRK). De omgevingsvergunning en de exploitatievergunning zijn op verschillende regelgevingen gebaseerd. De omgevingsvergunning is gebaseerd op het ter plaatse geldende

bestemmingsplan en de exploitatievergunning is gebaseerd op de Wet Kinderopvang. Beide vergunningen zijn echter nodig om legaal een gastouderopvang uit te voeren.

Gelet op het bovenstaande hadden de bestaande gastouderopvangen destijds bij de start van de activiteit eigenlijk al een omgevingsvergunning aan moeten vragen voor het uitvoeren van een activiteit die niet binnen het bestemmingsplan past. Bij het verlenen van een exploitatievergunning was niet standaard opgenomen dat een omgevingsvergunning ook noodzakelijk was. Vanaf april 2022 wijzen wij bij het indienen van een aanvraag tot exploitatie dat men nagaat of de opvang binnen het bestemmingsplan past. Sinds september 2022 staat dit vermeld in de exploitatievergunning.

Daarnaast is de gemeente Heerlen gestart met de pilot gastouderopvang aan huis. De aanleiding voor de pilot gastouderopvang is dat er meer en meer meldingen komen vanuit de omgeving over kinderopvang (geluidsoverlast, vragen of het wel veilig was, parkeren). Bij de opvolging van deze meldingen blijkt dat er gastouderopvang gevestigd zijn zonder de benodigde vergunningen en zonder de bijbehorende voorzieningen. Dit zorgt (omdat er in de bestemmingsplannen niets over vastgelegd is) per definitie voor een ruimtelijke strijdigheid. Verder controleren we op de juiste verblijfsomstandigheden, waaronder ventilatie (conform coalitieakkoord), constructieve veiligheid (w.o. traphekjes, inrichting) en brandveiligheid.

Omdat we hier te maken hebben met een zeer kwetsbare, niet zelfredzame groep, is besloten om met een pilot na te gaan in hoeverre het beeld dat we zagen representatief was voor de hele gemeente. Aan de hand van de resultaten bepalen we dan de verdere aanpak.

Vraag 1

Op welke wijze berekent de gemeente Heerlen het te gebruiken vloeroppervlakte voor de opvang?

Antwoord

De oppervlakte speelt bij de beoordeling geen rol. Aangezien ruimtes zowel gebruikt worden voor de gastouderopvang als woonruimte kan er geen onderscheid gemaakt worden. Doordat in een gastouderopvang maximaal 6 kinderen kunnen worden opgevangen is dit altijd ondergeschikt aan de woonfunctie.

Vraag 2

Wordt hierbij rekening gehouden dat dezelfde ruimten ook gebruikt worden als woonruimte?

Antwoord

Zie antwoord vraag 1.

Vraag 3

Wat gebeurt als het aantal op te vangen kinderen wijzigt of de leeftijd van de kinderen wijzigt of de samenstelling wijzigt? Is er dan een nieuwe omgevingsvergunning nodig?

Antwoord

De omgevingsvergunning wordt verleend op aanvraag voor het aantal kinderen dat conform de aanvraag wordt opgevangen. Wijziging, in de zin dat er sprake is van een toename van het aantal kinderen, leidt er toe dat de situatie opnieuw bekeken zou moeten worden en er dus een nieuwe vergunning nodig is. Initiatiefnemers hebben ook de mogelijkheid om de maximale opvangmogelijkheden op te nemen in de aanvraag, ook al gaan zij niet direct (of misschien helemaal niet) van die mogelijkheden gebruik maken.

Een verandering in de samenstelling of de leeftijd van de kinderen leidt er niet toe dat een nieuwe vergunning vereist is. Deze wijzigingen hebben geen invloed op het toegestane gebruik en dus is er geen nieuwe omgevingsvergunning nodig.

Vraag 4

Uit de vragen inzake de dagindeling van de opvang en waar en wanneer de kinderen buiten spelen, komt naar voren dat de gemeente Heerlen de gastouderopvang schijnbaar ziet als een kinderdagverblijf met een vast programma in plaats van flexibele kleinschalige opvang in een huiselijke omgeving. Waarom wordt er niet verwezen naar de definitie van gastouderopvang zoals vermeld in de Wet Kinderopvang?

Antwoord

Wij nemen uw suggestie in overweging en zullen ook kritisch kijken naar de vragen en de informatie die aangeleverd moeten worden door de initiatiefnemers.

Vraag 5

Daarnaast ontvangen wij ook graag een toelichting waarom de gemeente een afwijkende stellingname heeft t.o.v. de mening van Nysa m.b.t. stelling dat: de reeds bestaande gastoudervoorzieningen door middel van de inschrijving in het LRK zijn goedgekeurd door de gemeente Heerlen. Hun inziens is dit te onderbouwen door middel van artikel 5.1.2 en 5.1.3 van het besluit "Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet Kinderopvang Gemeente Heerlen 2022".

Antwoord

Zoals eerder aangegeven gelden er naast de landelijke en gemeentelijke regels omtrent kinderopvang ook gemeentelijke bestemmingsplannen. Deze regelgeving en de vergunningen die op grond daarvan verleend worden staan los van elkaar. Dat de gemeente Heerlen een exploitatievergunning heeft afgegeven voor een gastouderopvang betekent nog niet dat de gastouderopvang ook voldoet aan andere regelgeving, zoals bijvoorbeeld het bestemmingsplan.

De artikelen 5.1.2 en 5.1.3 uit het besluit 'Beleidsregels gemeentelijke taken uitvoering Wet Kinderopvang Gemeente Heerlen' zijn een onderdeel van de exploitatievergunning en staan los van de omgevingsvergunning.

Vraag 6

Hoe staat het college t.o.v. de suggestie van Nysa mbt een generaal pardon voor de gastouderopvang bij gemeenten of een aanpassing van de Omgevingswet, waarin er een vrijstelling komt voor het aan huis gebonden beroep van gastouder, net als dat geldt voor de vrije beroepen.

Dit om de toegankelijkheid van de gastouderopvang niet verder onder druk te zetten.

Antwoord

Gezien de pilot wachten wij eerst de uitkomsten hiervan af voordat wij hierin stelling nemen. Wel nemen wij uw suggestie mee in onze afweging.

Vraag 7

Door verandering van handhaving worden gastouders geconfronteerd met extra kosten van € 198,50. (men kan een vooroverleg aanvragen tbv € 144,55 om te kijken of het een slagingskans heeft deze worden bij een positie besluit in mindering gebracht). De praktijk laat echter zien dat de rekening per gastouderopvang verschilt en het niet duidelijk is waar deze verschillen in zitten.

Antwoord

De verschillen in de leges zijn verklaarbaar. De datum van de aanvraag bepaalt welke legesverordening van toepassing is en niet de datum van de vergunning. Jaarlijks worden de legesbedragen geïndexeerd en daardoor ontstaan de verschillen. De legesbedragen van het jaar 2021 en 2022 zijn wel gelijk gebleven. In de legescontrole van 2023 hebben we bij één dossier een fout in de berekening ontdekt. Deze wordt gecorrigeerd.

Vraag 8

Klopt het dat in de wijken waar woningen de komende 2 jaar gaan verdwijnen er door gastouderopvang in die wijken er geen vergunning aangevraagd hoeft te worden?

Antwoord

We begrijpen dat er omstandigheden kunnen zijn waarom het niet redelijk is om per direct een omgevingsvergunning aan te vragen. Zeker gelet op het feit dat bestaande gastouderopvang vaak al vele jaren niet beschikken over een omgevingsvergunning gaat de gemeente Heerlen coulant om met het doen van een aanvraag om een omgevingsvergunning. Wanneer een woning binnen voorzienbare tijd gesloopt gaat worden en te verwachten is dat de gastouderopvang zal verplaatsen naar een andere locatie zullen wij niet verwachten van de gastouder dat hij of zij per direct een aanvraag om een omgevingsvergunning indient. Wij verwachten echter wel van de gastouder dat hij of zij alsnog een vergunning aanvraagt zodra de nieuwe locatie van de gastouderopvang bekend is. Mocht een gastouder zich in deze situatie bevinden, verzoeken wij hem of haar contact op te nemen met ons om dit door te geven. Op die wijze kunnen wij de gevallen waarvoor een uitzondering wordt gemaakt registreren. De gastouder kan contact opnemen door een mail te sturen naar gemeente@heerlen.nl en daarbij aan te geven dat de vraag bedoeld is voor het team Vergunningen.

Vraag 9

Waarom is er niet gekozen voor een uniforme prijs? Kan het college zich voorstellen dat deze extra kosten als onrechtvaardig worden ervaren en zo ja is ze bereid om dit nog eens kritisch te bekijken en daarbij aangeven om hoeveel aanvragen het gaat?

Antwoord

Zie antwoord vraag 6.

De kosten voor een omgevingsvergunning op basis van het afwijken van het bestemmingsplan zijn rechtvaardig conform onze legesverordening.

Als wij op basis van de resultaten uit de pilot tot de conclusie komen dat we anders omgaan met de ruimtelijke inpassing van gastouderopvang en dit ook gevolgen heeft voor de leges. Dan passen wij dit achteraf aan voor diegene die al leges betaald hebben.

Het verloop van het aantal aanvragen is als volgt:

2020 - 1

2021 - 2

2022 - 11

2023 - 3

Vraag 10

Klopt het dat er eerst een vergunning wordt afgegeven en dat daarna pas eventueel controles worden uitgevoerd?

Antwoord

Ja, bij een omgevingsvergunning vindt de controle pas altijd plaats ná vergunningverlening.

Vraag 11

Klopt het dat de GGD niet geïnformeerd was m.b.t. gewijzigde vergunningsbeleid terwijl ze nu wel extra moeten gaan controleren op kwaliteit bij gastouders met vergunning?

Antwoord

De GGD hoeft niet geïnformeerd te worden over een verleende omgevingsvergunning voor gastouderopvang.

De controle van de GGD is namelijk alleen afhankelijk van de aanvraag tot exploitatie van een kinderopvang op basis van de Wet Kinderopvang.

De GGD is bij wet aangewezen als uitvoerder van het toezicht in de kinderopvang, waar de gastouders ook onder vallen. Dit toezicht vindt plaats op grond van de Wet kinderopvang en onderliggende regelgeving zoals het Besluit Kwaliteit Kinderopvang. Het toezicht start naar aanleiding van de aanvraag voor exploitatie van een gastouderopvang. De GGD toetst of een locatie voldoet aan de kwaliteitseisen die in deze regels worden gesteld.

Daarin staat dat een houder van een kindercentrum verantwoorde kinderopvang aan moet bieden. Dat wil zeggen opvang die bijdraagt aan een goede en gezonde ontwikkeling van het kind in een veilige en gezonde omgeving. Dus de toezichthouder kijkt, toetst en beoordeelt of de kinderopvang bijdraagt aan de persoonlijke en sociale ontwikkeling van het kind en of de veiligheid van de kinderen is gewaarborgd en of de ruimte waar de kinderen opgevangen worden geschikt is voor deze doelen.

Tijdens de controle van de GGD toetst zij niet of de locatie voldoet aan de eisen van het ruimtelijk bestuursrecht, waar de omgevingsvergunning onder valt. De GGD beoordeelt dus niet of de functie "kinderopvang" op deze locatie is toegestaan. De toetsing van de GGD is dus niet afhankelijk van de vraag of er een omgevingsvergunning is verleend of niet en staat zelfs volledig los daarvan.

Vraag 12

Volgens gastouders ik citeer:" wil de gemeente een hoop op papier hebben maar heeft men totaal geen idee over wat men wil. Waarom niet langskomen en kijken i.p.v. regels en formulieren waardoor er 2 uur werk in gaat zitten i.p.v. 5 maanden. Bij telefonisch contact talloze malen doorverbonden omdat men schijnbaar ook intern niet helder heeft wie de juiste persoon is.

Antwoord

Wij zien dat er in dit proces verbeterpunten zijn zowel wat betreft het aanleveren van gevraagde informatie als interne bekendheid over dit onderwerp. Wij verwachten dat we in kwartaal 3 van dit jaar de verbetering hebben doorgevoerd.

Vraag 13

Klopt het dat maatschappelijke stages, ook al heb je een vergunning, bij gastouderopvang niet mag omdat je een ZZP'er bent?

Antwoord

De gastouder moet zorgen voor verantwoorde kinderopvang. Dit staat los van het feit of een gastouder ZZP'er is of niet. De gastouder mag zelf mag bepalen of stagiairs worden ingezet. Stagiairs moeten daarbij uiteraard wel voldoen aan de geldende voorwaarden.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Heerlen,

de secretaris,
drs. V.N. Gosselink-Van Dijk

De burgemeester,
drs. R. Wever